

32004L0081

L 261/19

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

6.8.2004

**DIRECTIVA 2004/81/CE A CONSILIULUI
din 29 aprilie 2004**

privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 alineatul (3),

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽³⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

întrucât:

- (1) Elaborarea unei politici comune în materie de imigrație, care să includă definirea condițiilor de intrare și ședere a străinilor, precum și măsuri de combatere a imigrației ilegale, reprezintă un element constitutiv al obiectivului Uniunii Europene de a crea un spațiu de libertate, securitate și justiție.
- (2) La reuniunea sa extraordinară de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European și-a exprimat hotărârea de a combate la sursă imigrația ilegală, în special prin vizarea celor implicați în traficul de persoane și în exploatarea economică a migranților. Acesta a recomandat statelor membre să-și concentreze eforturile pentru depistarea și dezmembrarea rețelelor criminale, protejând în același timp drepturile victimelor.
- (3) Fenomenul respectiv suscită preocupări tot mai mari la scară internațională, după cum o dovedește adoptarea de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a unei convenții împotriva criminalității transnaționale organizate, completată de un protocol privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, precum și de un protocol împotriva traficului ilegal de migranți, pe calea terestră, a aerului și pe mare. Comunitatea și cele cincisprezece state membre le-au semnat în decembrie 2000.
- (4) Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere protecției acordate refugiaților, celor ce beneficiază de protecție subsidiară și solicitanților de protecție internațională, în conformitate cu normele de drept internațional privind refugiații și fără a aduce atingere celorlalte instrumente privind drepturile omului.
- (5) Prezenta directivă se pune în aplicare fără a aduce atingere altor dispoziții privind protecția victimelor, martorilor sau

persoanelor deosebit de vulnerabile. De asemenea, directiva în cauză nu aduce atingere prerogativelor statelor membre în materie de acordare a dreptului de ședere pentru motive umanitare sau de orice alt fel.

- (6) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- (7) Statele membre trebuie să pună în aplicare dispozițiile prezentei directive fără discriminare pe nici un temei precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau orice altă opinie, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, handicapul, vârsta sau orientarea sexuală.
- (8) La nivel european, Directiva 2002/90/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2002 de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate ⁽⁴⁾ și Decizia-cadru 2002/629/JAI a Consiliului din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de persoane ⁽⁵⁾ au fost adoptate în vederea întăririi eficacității descoperirii și reprimării infracțiunilor menționate de prezenta convenție.
- (9) Prezenta directivă instituie un permis de ședere destinat victimelor traficului de persoane sau, în cazul în care un stat membru decide extinderea sferei de aplicare a prezentei directive, destinat resortisanților țărilor terțe care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale, pentru care obținerea permisului de ședere reprezintă o incitare suficientă pentru a coopera cu autoritățile competente, supunându-se în același timp unor condiții în vederea evitării abuzurilor.
- (10) În acest sens, este necesară stabilirea criteriilor de eliberare a unui permis de ședere, a condițiilor de ședere și a motivelor de refuz de reînnoire sau de retragere a permisului respectiv. Acordarea dreptului de ședere în temeiul prezentei directive se face în anumite condiții și are un caracter provizoriu.
- (11) Resortisanții țărilor terțe în cauză trebuie să fie informați cu privire la posibilitatea de a obține permisul de ședere respectiv și să dispună de o perioadă de gândire. Aceasta le oferă posibilitatea să decidă în cunoștință de cauză dacă să coopereze sau nu cu autoritățile polițienești și judiciare și alte autorități competente — având în vedere eventualele riscuri — pentru a coopera în mod liber și prin urmare mai eficace.

⁽¹⁾ JO C 126 E, 28.5.2002, p. 393.

⁽²⁾ Aviz adoptat la 5 decembrie 2002 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ JO C 221, 17.9.2002, p. 80.

⁽⁴⁾ JO L 328, 5.12.2002, p. 17.

⁽⁵⁾ JO L 203, 1.8.2002, p. 1.

- (12) Având în vedere vulnerabilitatea lor, resortisanților țărilor terțe în cauză trebuie să li se acorde asistența prevăzută de prezenta directivă. Asistența respectivă trebuie să le permită recuperarea și sustragerea de sub influența autorilor de infracțiuni. Tratatul medical ce trebuie acordat resortisanților țărilor terțe care intră sub incidența prezentei directive include, în funcție de situație, și tratament psihoterapeutic.
- (13) Decizia de eliberare a unui permis de ședere pentru o durată de cel puțin șase luni sau de reînnoire a acestuia, aparține autorităților competente, care trebuie să verifice dacă sunt îndeplinite condițiile necesare.
- (14) Prezenta directivă trebuie aplicată fără a aduce atingere activităților efectuate de autoritățile competente în fiecare fază a procedurii interne aplicabile, în special în timpul anchetei privind infracțiunile în cauză.
- (15) Statele membre trebuie să studieze posibilitatea de a autoriza șederea și pentru alte motive, în conformitate cu legislația lor internă, resortisanților țărilor terțe care pot intra în sfera de aplicare a prezentei directive, dar care nu îndeplinesc sau nu mai îndeplinesc condițiile menționate de aceasta, precum și membrilor familiilor lor sau persoanelor asimilate acestora.
- (16) Pentru a permite resortisanților țărilor terțe în cauză să-și dobândească independența și să nu se mai întoarcă în rețeaua criminală, titularii unui permis de ședere trebuie să fie autorizați, în condițiile stabilite de prezenta directivă, să aibă acces pe piața muncii, precum și la o formare profesională și studii. În autorizarea titularilor unui permis de ședere de a urma o formare profesională sau de a efectua studii, statele membre trebuie să țină seama în special de durata probabilă a șederii.
- (17) Participarea resortisanților țărilor terțe în cauză la programe și proiecte deja existente sau care urmează să fie instituite trebuie să-i ajute să revină la o viață socială normală.
- (18) În cazul în care resortisanții unei țări terțe în cauză formulează o cerere de permis de ședere de altă categorie, statele membre iau o decizie în temeiul dreptului comun aplicabil străinilor. În examinarea unei astfel de cereri, statele membre trebuie să țină seama de faptul că resortisanții unei țări terțe în cauză au obținut permisul de ședere eliberat în temeiul prezentei directive.
- (19) Statele membre trebuie să transmită Comisiei, cu privire la punerea în aplicare a prezentei directive, informațiile obținute în cadrul activităților de colectare și analiză a datelor statistice privind chestiunile din domeniul „Justiție și afaceri interne”.
- (20) Întrucât obiectivul de a institui un permis de ședere pentru resortisanții țărilor terțe în cauză care cooperează în combaterea traficului de persoane nu poate fi îndeplinit în mod suficient de către statele membre și, având în vedere

dimensiunile acțiunii, poate fi îndeplinit mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate lua măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității enunțat la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu poate depăși ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestui obiectiv.

- (21) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, statele membre respective nu participă la adoptarea prezentei directive, nu sunt obligate de aceasta și nu fac obiectul aplicării sale.
- (22) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene și fără a aduce atingere articolului 4 din respectivul protocol, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, nu este obligată de aceasta și nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul

Prezenta directivă are ca obiect definirea condițiilor de acordare a permiselor de ședere cu durată limitată, în funcție de durata procedurii interne aplicabile, resortisanților țărilor terțe care cooperează în combaterea traficului de persoane sau facilitării imigrației ilegale.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „resortisant al unei țări terțe” înseamnă orice persoană care nu este cetățean al Uniunii în sensul articolului 17 alineatul (1) din tratat;
- (b) „facilitare a imigrației ilegale” se referă la cazuri precum cele menționate la articolul 1 și articolul 2 din Directiva 2002/90/CE;
- (c) „traficul de ființe umane” se referă la cazuri precum cele menționate la articolul 1, articolul 2 și articolul 3 din Decizia-cadru 2002/629/JAI;
- (d) „măsură de executare a unei decizii de îndepărtare” înseamnă orice măsură luată de un stat membru în scopul executării deciziei luate de autoritățile competente care dispune îndepărtarea unui resortisant al unei țări terțe;

- (e) „permis de ședere” înseamnă orice autorizație eliberată de un stat membru care permite unui resortisant al unei țări terțe care îndeplinește condițiile menționate în prezenta directivă să rezideze legal pe teritoriul său;
- (f) „minor neînsoțit” înseamnă orice resortisant al unei țări terțe în vârstă de mai puțin de optsprezece ani, care intră pe teritoriul unui stat membru fără a fi însoțit de un adult responsabil de acesta prin lege sau cutumă, atâta timp cât nu se află efectiv în întreținerea unei astfel de persoane, sau orice persoană minoră care este lăsată singură după ce intră pe teritoriul unui stat membru.

Articolul 3

Domeniul de aplicare

- (1) Statele membre aplică prezenta directivă resortisanților țărilor terțe care sunt sau au fost victime ale unor infracțiuni de trafic de ființe umane, chiar în cazul în care au intrat în mod ilegal pe teritoriul statelor membre.
- (2) Statele membre pot aplica prezenta directivă resortisanților țărilor terțe care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale.
- (3) Prezenta directivă se aplică resortisanților țărilor terțe în cauză care au atins vârsta majoratului astfel cum este definită de legislația statului membru în cauză.

Prin derogare, statele membre pot decide să aplice prezenta directivă persoanelor minore în condițiile menționate de legislația lor internă.

Articolul 4

Dispoziții mai favorabile

Prezenta directivă nu împiedică statele membre să adopte sau să mențină dispoziții mai favorabile persoanelor vizate de prezenta directivă.

CAPITOLUL II

PROCEDURA DE ELIBERARE A PERMISULUI DE ȘEDERE

Articolul 5

Informarea resortisanților țărilor terțe în cauză

În cazul în care autoritățile competente ale unui stat membru consideră că un resortisant al unei țări terțe poate intra în sfera de aplicare a prezentei directive, acestea informează persoana în cauză cu privire la posibilitățile oferite de directiva respectivă.

Statele membre pot decide dacă o astfel de informație poate fi furnizată și de o organizație neguvernamentală sau de o asociație desemnată în acest scop de statul membru respectiv.

Articolul 6

Perioada de gândire

(1) Statele membre garantează că resortisanții țărilor terțe în cauză beneficiază de o perioadă de gândire care să le permită recuperarea și să se sustragă influenței autorilor infracțiunilor, astfel încât să poată decide în deplină cunoștință de cauză dacă să coopereze sau nu cu autoritățile competente.

Durata și începutul perioadei menționate la primul paragraf se stabilesc în conformitate cu legislația internă.

(2) În timpul perioadei de gândire și până la pronunțarea autorităților competente, resortisanții țărilor terțe în cauză au acces la tratamentul prevăzut la articolul 7 și nici o măsură de îndepărtare nu poate fi executată împotriva acestora.

(3) Perioada de gândire nu conferă un drept de ședere în temeiul prezentei directive.

(4) Statul membru poate pune capăt oricând perioadei de gândire în cazul în care autoritățile competente stabilesc că persoana în cauză a intrat din nou în legătură în mod activ, voluntar și din proprie inițiativă cu autorii infracțiunilor menționate la articolul 2 literele (b) și (c) sau din motive privind ordinea publică și protecția siguranței interne.

Articolul 7

Tratamentul acordat înainte de eliberarea permisului de ședere

(1) Statele membre garantează resortisanților țărilor terțe în cauză, care nu dispun de resurse suficiente, condiții de viață în măsură să le asigure subzistența, precum și acces la îngrijiri medicale de urgență. Acestea satisfac nevoile speciale ale persoanelor cele mai vulnerabile, inclusiv, în funcție de situație și în cazul în care legislația internă prevede acest lucru, prin acordarea de asistență psihologică.

(2) În aplicarea prezentei directive, statele membre țin seama în mod corespunzător de nevoile privind siguranța și protecția resortisanților țărilor terțe în cauză, în conformitate cu legislația internă.

(3) În funcție de situație, statele membre acordă asistență lingvistică resortisanților țărilor terțe în cauză.

(4) Statele membre pot acorda asistență juridică gratuită resortisanților țărilor terțe în cauză, în condițiile menționate în legislația internă, cu condiția să fie prevăzută o astfel de asistență.

Articolul 8

Eliberarea și reînnoirea permisului de ședere

(1) La expirarea perioadei de gândire sau înainte de expirarea perioadei respective, în cazul în care autoritățile competente consideră că resortisantul țării terțe în cauză îndeplinește criteriul prevăzut la litera (b), statul membru examinează:

- (a) dacă este oportună prelungirea șederii persoanei respective pe teritoriul său în scopul anchetei sau procedurii judiciare și
- (b) dacă persoana interesată manifestă voința clară de a coopera și
- (c) dacă a rupt orice legătură cu presupușii autori ai faptelor ce pot fi considerate drept una dintre infracțiunile menționate la articolul 2 literele (b) și (c).

(2) Fără a aduce atingere motivelor privind ordinea publică și protecția siguranței interne, eliberarea permisului de ședere necesită respectarea condițiilor menționate la alineatul (1).

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor privind retragerea permisului menționate la articolul 14, permisul de ședere este valabil pe o perioadă de cel puțin șase luni. Acesta poate fi reînnoit în cazul în care condițiile menționate la alineatul (2) din prezentul articol continuă să fie îndeplinite.

CAPITOLUL III

TRATAMENTUL ACORDAT TITULARULUI UNUI PERMIS DE ȘEDERE

Articolul 9

Tratamentul acordat după eliberarea permisului de ședere

(1) Statele membre garantează titularului unui permis de ședere care nu dispune de resurse suficiente un tratament cel puțin echivalent cu cel prevăzut la articolul 7.

(2) Statele membre acordă asistența medicală necesară sau orice alt tip de asistență resortisanților țărilor terțe care nu dispun de resurse suficiente și care au nevoi speciale, în special femeilor însărcinate, persoanelor cu handicap sau victimelor unor violențe sexuale sau de orice alt fel și, în ipoteza în care statele membre au recurs la posibilitatea prevăzută la articolul 3 alineatul (3), minorilor.

Articolul 10

Minorii

În cazul în care statele membre recurg la posibilitatea prevăzută la articolul 3 alineatul (3), se aplică dispozițiile următoare:

- (a) în scopul aplicării prezentei directive, statele membre au în vedere în mod corespunzător interesul superior al copilului. Ele urmăresc ca procedura să fie adecvată, luându-se în

considerare vârsta și gradul de maturitate ale copilului. În mod special, statele membre pot prelungi durata perioadei de gândire, în cazul în care estimează că este în interesul copilului;

- (b) statele membre garantează minorului accesul la sistemul de învățământ în aceleași condiții ca și propriilor cetățeni. Statele membre pot prevedea ca accesul respectiv să se limiteze la învățământul public;
- (c) în cazul în care resortisantul țării terțe este un minor neînsoțit, statele membre adoptă dispozițiile necesare pentru a stabili identitatea și cetățenia copilului și faptul că nu este însoțit. Statele membre iau toate măsurile pentru a-i regăsi cât mai repede posibil familia și adoptă dispozițiile necesare în cel mai scurt termen pentru a asigura reprezentarea juridică a acestuia, inclusiv, în funcție de situație, în cadrul procedurii penale, în conformitate cu legislația națională.

Articolul 11

Munca, formarea profesională și învățământul

(1) Statele membre definesc reglementările potrivit cărora beneficiarul unui permis de ședere este autorizat să accedă la piața muncii, la formare profesională și la învățământ.

Accesul respectiv este limitat la durata permisului de ședere.

(2) Condițiile și procedurile de autorizare a accesului la piața muncii, la formare profesională și la învățământ sunt stabilite de autoritățile competente, în conformitate cu legislația internă.

Articolul 12

Programe sau proiecte destinate resortisanților țărilor terțe în cauză

(1) Resortisanții țărilor terțe în cauză au dreptul de a accede la programele și proiectele existente prevăzute de statele membre sau de organizații neguvernamentale sau asociații care au încheiat acorduri speciale cu statele membre, al căror obiectiv este întoarcerea resortisanților respectivi la o viață socială normală, inclusiv, în funcție de situație, la cursuri concepute pentru ameliorarea competențelor lor profesionale sau pregătirea întoarcerii lor asistate în țara lor de origine.

Statele membre pot prevedea programe sau proiecte specifice pentru resortisanții țărilor terțe în cauză.

(2) Atunci când un stat membru decide să instituie și să pună în aplicare programele sau proiectele menționate la alineatul (1), acesta poate condiționa eliberarea permisului de ședere sau reînnoirea acestuia de participarea la programele sau proiectele menționate anterior.

CAPITOLUL IV

REFUZUL DE REÎNNOIRE ȘI RETRAGEREA PERMISULUI DE ȘEDERE*Articolul 13***Refuzul de reînnoire a permisului de ședere**

(1) Permisul de ședere eliberat în temeiul prezentei directive nu se reînnoiește în cazul în care nu mai sunt îndeplinite condițiile menționate la articolul 8 alineatul (2) sau în cazul în care o decizie adoptată de autoritățile competente a pus capăt procedurii respective.

(2) La expirarea permisului de ședere eliberat în temeiul prezentei directive se aplică dreptul comun pentru străini.

*Articolul 14***Retragerea permisului de ședere**

Permisul de ședere poate fi oricând retras, în cazul în care condițiile de eliberare nu mai sunt îndeplinite. În mod special, permisul de ședere poate fi retras în următoarele cazuri:

- (a) în cazul în care beneficiarul a reluat în mod activ, voluntar și din proprie inițiativă legătura cu presupușii autori ai infracțiunilor menționate la articolul 2 literele (b) și (c) sau
- (b) în cazul în care autoritatea competentă consideră cooperarea victimei ca fiind frauduloasă sau plângerea acesteia ca fiind frauduloasă sau nefondată sau
- (c) din motive privind ordinea publică și protecția siguranței interne sau
- (d) în cazul în care victima încetează să coopereze sau
- (e) în cazul în care autoritățile competente decid întreruperea procedurii.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 15***Clauză de salvagardare**

Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere reglementărilor interne specifice privind protecția victimelor și a martorilor.

*Articolul 16***Raport**

(1) Până la 6 august 2008, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la aplicarea prezentei directive în statele membre și propune modificările necesare. Statele membre transmit Comisiei toate informațiile relevante în vederea elaborării raportului respectiv.

(2) După prezentarea raportului menționat la alineatul (1), Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, cel puțin la fiecare trei ani, un raport cu privire la aplicarea prezentei directive în statele membre.

*Articolul 17***Transpunere**

Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive înainte de 6 august 2006. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

*Articolul 18***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 19***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Luxemburg, 29 aprilie 2004

Pentru Consiliu

Președintele

M. McDOWELL